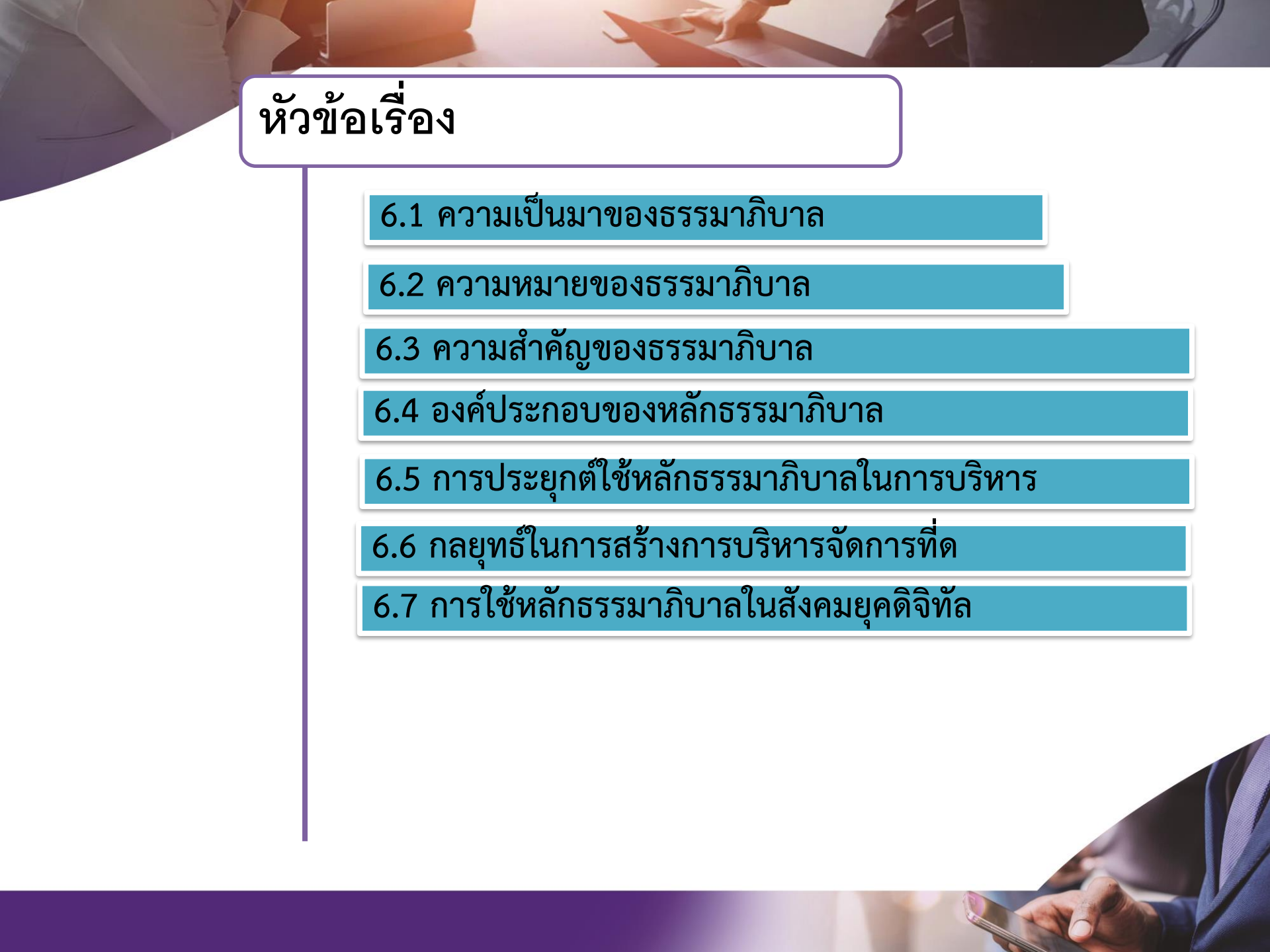

หน่วย 5

ธรรมาภิบาลกับ

สังคมไทยยุคดิจิทัล

หัวข้อเรื่อง

6.1 ความเป็นมาของธรรมาภิบาล

6.2 ความหมายของธรรมาภิบาล

6.3 ความสำคัญของธรรมาภิบาล

6.4 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

6.5 การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

6.6 กลยุทธ์ในการสร้างการบริหารจัดการที่ดี

6.7 การใช้หลักธรรมาภิบาลในสังคมยุคดิจิทัล

6.1 ความเป็นมาของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลได้มีการใช้อย่างกว้างขวางในช่วงระยะ 30 ปีที่ผ่านมาโดยธนาคารโลกและธนาคาร เพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) เพื่อเป็นเงื่อนไขทางการเมืองในการให้เงินกู้โดย ระเบียบปฏิบัติแล้วธนาคารทั้งสองถูกห้ามไม่ให้ใช้ปัจจัยทางการเมืองเป็นเงื่อนไขในการให้เงินกู้ต่อมา ธนาคารโลกได้ยอมรับความจำเป็นของเงื่อนไขทางการเมือง โดยถือเอาธรรมาภิบาล (Good Governance)

6.2 ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหาร จัดการที่ดีซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มี ความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่ รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและ พึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กร ภายนอก เป็นต้น

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุ เพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างท างาน อย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ท าให้ผลประโยชน์ขององค์กร ฐุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังท าให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะท าให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมท างธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของ ประเทศ

6.3 ความสำคัญของธรรมาภิบาล

ปัจจุบันธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่มีการนำมาใช้บริหารงานอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์และ ส่งเสริมองค์กร หน่วยงานให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ เช่น พนักงานทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและขยัน หมั่นเพียร

หลักธรรมาภิบาล หรือ อาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหลักธรรมรัฐ และ บริษัทภิบาล” เป็นการบริหารการจัดการที่ดีเพราะมีการปรับวิถีคิดวิธีการบริหารราชการใหม่ทั้งระบบ

6.4 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 กล่าวถึงธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ 6 ประการ

6.4.1 หลักนิติธรรม

6.4.2 หลักความโปร่งใส

6.4.3 หลักการมีส่วนร่วม

6.4.4 หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้

6.4.5 หลักความคุ้มค่า

6.4.6 หลักคุณธรรม

6.5 การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

การบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้นจะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ไม่ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวการนำ ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น

6.5.1 การสร้างธรรมาภิบาล

1. บทบาทของรัฐ คือ รัฐเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐานและรักษากฎระเบียบต่าง ๆ
2. บทบาทขององค์การภาคเอกชนและบทบาทของประชาสังคม บทบาทที่มีต่อการสร้าง ธรรมาภิบาล คือ การรวมตัวกันของสาธารณชนในการต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบ

6.6 กลยุทธ์ในการสร้างการบริหารจัดการที่ดี

การบริหารจัดการที่ดีเป็นการสร้างระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน ของสังคม จำเป็นต้องร่วมกันดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะเร่งด่วน ระยะกลาง ระยะยาว โดยต้องมี การปฏิรูปใน 3 ส่วน

6.6.1 ภาครัฐ

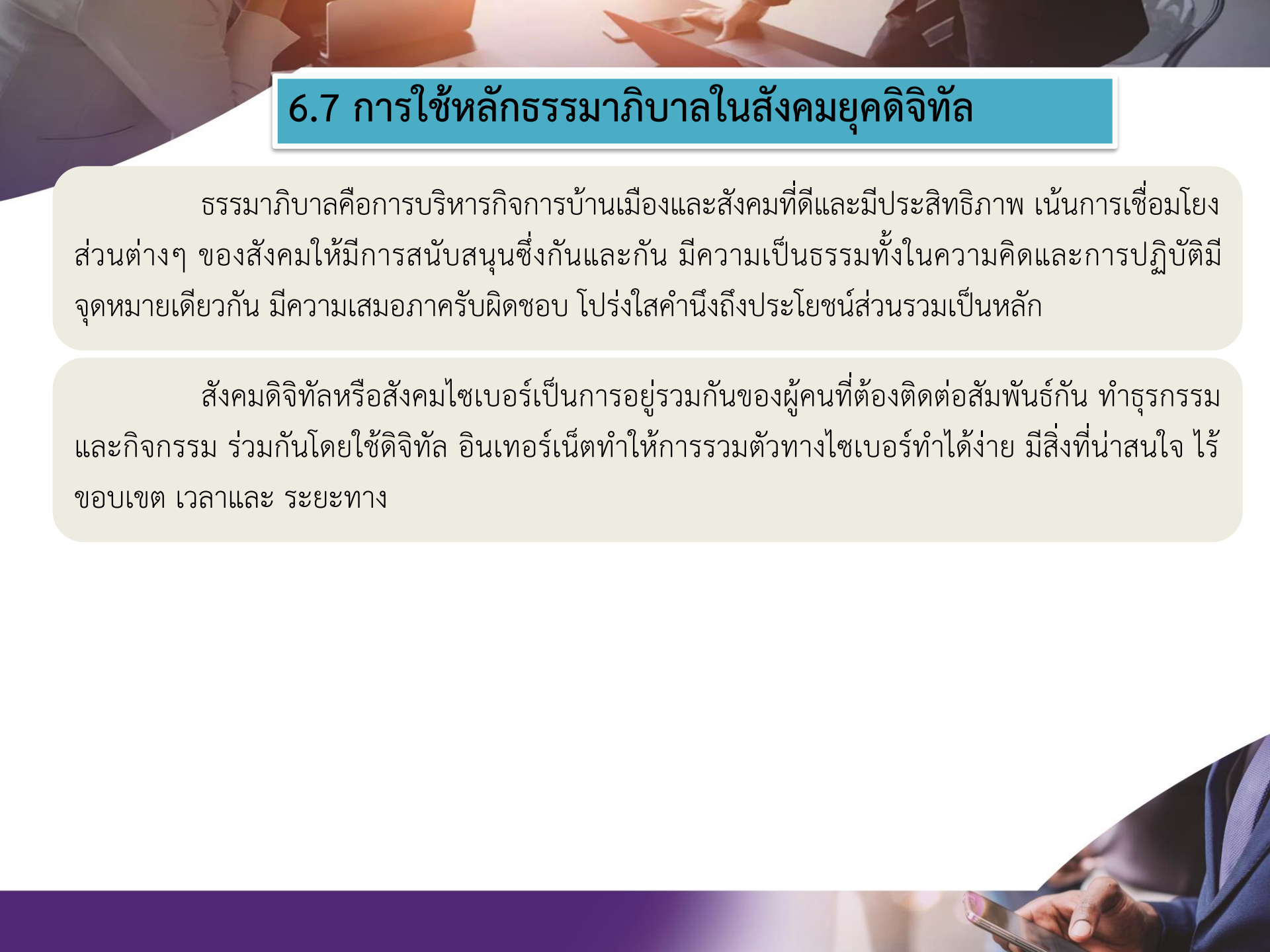
ภาครัฐต้องปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต

6.6.2 ภาคธุรกิจ

ภาคธุรกิจเอกชนต้องปฏิรูปการทำงานโดยยึดกติกาที่โปร่งใส

6.6.3 ภาคประชาชน

ภาคประชาชนต้องสร้างเสริมให้เกิดความตระหนักในสิทธิหน้าที่และ

6.7 การใช้หลักธรรมาภิบาลในสังคมยุคดิจิทัล

ธรรมาภิบาลคือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีและมีประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติมีจุดหมายเดียวกัน มีความเสมอภาครับผิดชอบ โปร่งใสคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

สังคมดิจิทัลหรือสังคมไซเบอร์เป็นการอยู่ร่วมกันของผู้คนที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ทำธุรกรรมและกิจกรรม ร่วมกันโดยใช้ดิจิทัล อินเทอร์เน็ตทำให้การรวมตัวทางไซเบอร์ทำได้ง่าย มีสิ่งที่น่าสนใจ ไร้ขอบเขต เวลาและ ระยะทาง